

**Halfjaarrapportage 2019
Aanvullende diensten CJG
Sector PZJ
GGD Hollands Midden**

Colofon

Auteur: Henneke Beekhuizen en Annelies van der Ham, beleidsmedewerkers

Datum: Augustus 2019

Uitgever: GGD Hollands Midden, sector Publieke Zorg voor de Jeugd

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. DE PEDAGOOG IN HET CJG	6
2. BASISPREVENTIE FLEXIBLE OPVOEDONDERSTEUNING	10
3. FACILITAIR BUREAU EN GROEPSVOORLICHTING	13
4. CJG-DIENSTVERLENING	15
5. DIGITAAL LOKET -BUURBOOK	16
6. PREVENTIEVE LOGOPEDIE	18
Bijlage 1	20
Bijlage 2	25
Bijlage 3	29

INLEIDING

Met genoegen bieden wij u het half jaarverslag 2019 aan, met betrekking tot de ontwikkelingen en resultaten van de aanvullende diensten van de sector Publieke Zorg voor de Jeugd van GGD Hollands Midden. Het betreft de dienstverlening die in het verlengde van het basistakenpakket JeugdGezondheidsZorg wordt verleend. In het eindrapport “Gezond Geregeld” (d.d. oktober 2016) zijn deze opgenomen in de schillen 2 en 3. Dit zijn respectievelijk de wettelijk verplichte taken en de niet-wettelijke taken die gemeente(n) hebben belegd bij de GGD.

De kerntaak in het programma Publieke Zorg voor de Jeugd is het bevorderen en beschermen van de positieve gezondheid, waar onder de lichamelijke, sociale en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen. Het is gericht op het versterken van de eigen kracht en participatief vermogen. Medewerkers hebben regelmatig contact met praktisch alle jeugdigen. Samen met de ouders zorgen de medewerkers ervoor dat kinderen zich zo gezond mogelijk ontwikkelen in een veilig opvoedingsklimaat.

Met een palet aan mogelijkheden voorziet de publieke zorg voor de jeugd (PZJ) jeugdigen en ouders naar wens en behoefte van advies en ondersteuning. Waar mogelijk wordt dit collectief aangeboden, bijvoorbeeld informatie via de website CJG (vCJG) en opvoedcursussen via het Facilitair Bureau. Indien van toepassing wordt de universele preventieve zorg op individueel niveau geïntensiveerd met extra ondersteuning en zorg, bijvoorbeeld Stevig Ouderschap of gezinsondersteuning als onderdeel van het basispakket JGZ.

In het verlengde van deze selectieve preventie schaaft JGZ op naar bijvoorbeeld inzet van de Pedagoog of Logopedie in de Publieke Zorg voor de Jeugd en/of naar de dienstverlening van samenwerkingspartners (zoals huisarts, medisch specialist, jeugdhulp). Goede afstemming en samenwerking met Jeugd en Gezins- en/of sociale teams en overige partners in het sociaal domein is voorwaarde voor kwalitatief hoogwaardige zorg op maat.

Afstemming gemeenten en PZJ

Op het terrein van Jeugd speelt heel veel. Daarom zijn, in aanvulling op het Ambtelijk Overleg Publieke Gezondheid, in dit eerste half jaar vier bijeenkomsten georganiseerd voor afstemming tussen PZJ/JGZ en ambtenaren Jeugd. In deze Werkgroep Publieke Zorg voor de Jeugd zijn verschillende onderwerpen aan bod gekomen. Onder andere de problematiek rondom RVP, presentaties over Regisseur Complexe Gezinnen (voormalig Basiszorg Kwetsbare Kinderen), Preventieakkoord, Kansrijke Start, JeugdMATCH en de JGZ monitoringsrapportage.

Ouders in hun kracht voor een gezonde jeugd

Opvoedingsvaardigheden en kennis over de gezonde ontwikkeling en veilig opvoedingsklimaat zijn belangrijke determinanten voor het gezond en veilig opgroeien van het kind. We zien nog steeds een toename in de mate waarin ouders gebruik maken van de geboden opvoedingsondersteuning. Hiermee worden ouders in hun kracht gezet, verkrijgen ze inzicht in hun situatie en verbeteren ze hun opvoedingsvaardigheden. Afhankelijk van de zorg en complexiteit van de situatie, kan gebruik worden gemaakt van de Pedagoog in het CJG, Triple P en Stevig Ouderschap. De begeleiding vanuit pedagogen is meer dan voorheen coachend van aard. De meest voorkomende thema's zijn de emotionele ontwikkeling van het kind, opvallend gedrag en opvoeding/ouderschap. De waardering voor de inzet van Stevig Ouderschap is zowel bij ouders als bij professionals onveranderd hoog en leidt daarnaast tot een verhoogde vraag om inzet vanuit verloskundigen en kraamzorg.

Samenwerken in Centra voor Jeugd en Gezin

In alle gemeenten werkt de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), vanuit het CJG, proactief en preventief samen met Jeugd- en GezinTeams of Sociale (jeugd) Teams, gemeenten, onderwijsinstellingen, kinderopvangvoorzieningen en zorgorganisaties. Uit onderzoek blijkt dat het Centrum voor Jeugd en Gezin een herkenbare en toegankelijke plek is voor ouders met jonge kinderen, zowel fysiek in de wijk of dorpskern als digitaal via de gemeentelijke website CJG.

De omgeving van het CJG verandert. In de gemeente Gouda wordt gewerkt vanuit de opdracht tot Versterking Brede Basis; in een aantal gemeenten worden Integrale Kind Centra opgezet; en /of wordt er gewerkt vanuit Sociale Teams 0-100. In de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag & Braassem is de Jeugdhulp via het aanbestedingsproces belegd bij GO!VoorJeugd die werken vanuit eigen locaties. Het verbinden van partijen en initiatieven, maar ook het uitwerken van samenwerkingsafspraken en aansluiten van de werkprocessen blijven belangrijke thema's.

Facilitair Bureau en BUURbook

Gemeenten, JGZ-medewerkers en JGT's worden door het Facilitair Bureau ondersteund bij het organiseren van cursussen, workshops en webinars voor ouders en het maken van PR. Dit bespaart hen tijd en het bereik is groter.

Er is bij de gemeenten ZHN een inventarisatie gehouden of zij BUURbook willen blijven afnemen. De gemeenten Leiden en Zoeterwoude willen wel met BUURbook verder. In de tweede helft van 2019 zal BUURbook worden stop gezet.

Toelichting en rapportages aanvullende diensten

In het verslag treft u per aanvullende dienst een beschrijving van wat de dienst inhoudt en de resultaten over het eerste half jaar van 2019. Voor de stand van zaken van de CJG-dienstverlening verwijzen we naar de CJG-coördinatoren. Zij stellen jaarlijks een jaarrapportage op die separaat wordt verstuurd.

Wij hopen u een duidelijk beeld te schetsen van de aanvullende diensten in uw gemeente.

1. DE PEDAGOOG IN HET CJG

Deze aanvullende dienst wordt afgenomen door de gemeenten: Alphen a/d Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop, Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude.

Doel

Het probleemoplossende vermogen van ouders vergroten en zodanig steun verlenen dat de ouders zich na één of enkele gesprekken weer vaardig voelen om de problemen te hanteren en zonder steun verder te gaan.

Doelgroep

Ouders/verzorgers met kinderen/jeugdigen, met vragen over de opvoeding en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. De ouders die gebruik maken van de diensten van de pedagogisch adviseur in het CJG zijn gemotiveerd om, met ondersteuning van deze medewerkers, actief naar een oplossing te zoeken.

De pedagoog biedt tevens een consultatiefunctie voor professionele werkers.

Organisatie en werkwijze

- De vraag die de ouder stelt of het probleem waarbij hulp wordt gevraagd, is het uitgangspunt. Samen met de ouder(s) wordt bekeken welke ideeën en mogelijkheden er zijn om het gedrag te beïnvloeden. Het handvat dat wordt geboden is concreet en sluit aan bij de mogelijkheden van de ouder.
- Indien van toepassing wordt gewerkt aan het inzicht dat doorverwijzen noodzakelijk is. De pedagogisch adviseur begeleidt dan de ouder naar de meest geëigende hulpverlening.
- Ouders krijgen een begeleidings- en/of onderzoekstraject (observatie en diagnostiek) aangeboden.
- Er wordt onder meer vanuit de methodiek van Triple P gewerkt.
- De pedagogisch adviseurs verzorgen op verzoek themabijeenkomsten en / of oudercursussen voor zowel ouders als professionele werkers. Actuele thema's zijn (V)echtscheiding, Kind en emoties; Peuterpubertijd; Hoog gevoelige kinderen; Temperamentvolle kinderen; Boze buien; Rouw; Straffen en belonen.

Resultaat

Ouders krijgen antwoord op hun pedagogische vragen en/of de ondersteuning die zij nodig hebben. De pedagogische draagkracht van ouders neemt toe, zodat zij ook nieuwe vragen c.q. uitdagingen in de opvoeding met succes weten te hanteren.

Maatschappelijk Effect

Met deze opvoedingsondersteuning kan (zoveel mogelijk) worden voorkomen dat er in een later stadium een beroep op intensievere hulp moet worden gedaan.

Halfjaarrapportage 2019

Bereik

In het eerste half jaar 2018 zagen de pedogogen 242 ouders/opvoeders. In de eerste zes maanden van 2019 zagen zij 307 ouders/opvoeders. Dit is een forse stijging ten opzichte van 2018!

Leiden

De vraag naar opvoedingsondersteuning is onder andere in Leiden toegenomen. Verder is er in Leiden een toename van vragen met betrekking tot het combineren werk - opvoeding van de kinderen en dergelijke. Ouders ervaren het als zwaar om 'alle ballen in de lucht te houden'. Dit is onder meer bij expat-ouders regelmatig onderwerp van gesprek. Ouders ervaren een hoge belasting. Verder ook weer regelmatig vragen over kinderen in de basisschoolleeftijd met boosheid, frustratie, agressie. Er zijn verder nog steeds regelmatig vragen over echtscheiding, nieuw samengestelde gezinnen en ouders die niet op één lijn zitten in de opvoeding. Tevens zijn er veel vragen over slaaproblemen, dit behelst ca. 12% van de vragen. Ouders hebben vaak al van alles geprobeerd, en soms het een na het ander, waardoor de onrust soms nog groter wordt. Er is sprake van veel buitenlandse cliënten, zowel lager als hoger opgeleid.

De cursus kinderen en emoties voor ouders van wordt na in Alphen aan den Rijn nu ook in Leiden gegeven. Na de zomervakantie zal de cursus hier een tweede keer worden gegeven. In Leiderdorp is er door de pedagogische medewerking aan thema-avonden.

Daarnaast wordt er iedere twee maanden informatie naar scholen en kindercentra in de Holland-Rijnland gemeenten gestuurd over dagelijkse opvoedzaken om te worden opgenomen in hun nieuwsbrieven naar ouders.

Zoeterwoude

Zoals uit de tabel te herleiden is, is er bij Zoeterwoude sprake van een enorme stijging. Deze enorme toename mag toegeschreven worden aan het open spreekuur eens in de twee weken op woensdagochtend. Het is daardoor voor iedereen duidelijk dat er regelmatig een pedagoog is met wie je makkelijk een afspraak kunt maken.

Alphen aan den Rijn

Ook bij Alphen aan den Rijn is sprake van een toenemend aantal aanmeldingen. Dit is voor een groot deel te verklaren doordat Go! voor jeugd veel meer door- of terugverwijst naar het voorveld. De pedagoog is tijdelijk qua uren uitgebreid, om aan de vraag te kunnen voldoen. Er was namelijk sprake van een wachtlijst. Inmiddels is dit genormaliseerd maar het spreekuur blijft vol.

Er is dit half jaar veel cursusaanbod vanuit het CJG geboden. Het aanbod is steeds vernieuwend. Zoals bijvoorbeeld "Just B You!", de jongens/meisjes variant van "Lief Lijf". Verder is er dit jaar "SOS pubers en emoties" gedraaid. De cursus zat met 17 deelnemers helemaal vol en was gezien de evaluaties een groot succes. Er is veel vraag naar ouderbegeleiding rondom puberproblematiek en ook Go! heeft regelmatig verwezen naar deze cursus. In het najaar is er voor het eerst een thema avond over "Hoe vertellen we het de kinderen". Deze avond geeft handvatten voor het vormgeven van het gesprek met kinderen als ouders gaan scheiden. Dit is in samenwerking met een particuliere praktijk in Alphen. In oktober start voor de 4e keer de cursus "En de kinderen scheiden mee".

Diverse thema's komen regelmatig in de spreekkamer aan de orde. Boze, explosieve en temperamentvolle kinderen blijven een terugkerend 'fenomeen'. De maatschappij en de drukke agenda's van ouders én kinderen spelen hier zeker een rol in. Kinderen zijn overprikkeld! De meeste vragen gaan over: drukke kinderen, hoog-gevoeligheid, vragen rondom echtscheiding, peutergedrag, slapen en eten. Tevens zijn er de laatste tijd opvallend veel zindelijkheidsvragen. Met name rondom luiervoelen bij al wat oudere, bijna schoolgaande kinderen.

In verband met een overstap naar een nieuw registratiesysteem zijn 2 pedagogen op werkbezoek geweest bij de GGD Rijnmond.

Algemeen

Er worden, naast het bieden van individuele ondersteuning, veel extra activiteiten, workshops en ouderavonden door de pedagogen gedaan. In alle CJG's waaraan de opvoedondersteuners verbonden zijn is de meerwaarde van de verbinding als laagdrempelige, voorliggende, voorziening duidelijk zichtbaar. Het werk past naadloos op de zorgvragen die bij het CJG binnenkomen.

Tabel 1. aantallen nieuw aangemelde ouders per gemeente

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Eerste contact/eenmalig	7	11	10	22	76	126
2 gesprekken	18	8	2	6	27	61
3 gesprekken	30	3	2	5	11	51
4 gesprekken	22	1	0	4	3	30
5 gesprekken	16	4	1	1	0	22
6 gesprekken	6	0	2	1	3	12
7 gesprekken	0	1	0	0	0	1
8 gesprekken	3	0	0	0	0	3
> dan 8 gesprekken	1	0	0	0	0	1
Totaal	103	28	17	39	120	307

Werving

De ouders zijn zowel via openbare publiciteit als via verwijzers in contact gekomen met de pedagoog in het CJG. Onder "Jeugdhulpverlening overig" valt onder andere GO! voor jeugd.

Tabel 2. Wijze waarop ouders in contact zijn gekomen

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Internet	2	0	0	0	12	14
Consultatiebureau	24	4	3	9	56	96
Huisarts	0	1	0	0	2	3
Schoolarts/verpleegkundige	14	5	2	10	28	59
Speelzaal/dagverblijf/BSO	1	0	1	0	1	3
School	1	0	0	0	1	2
Buurthuis/wijkcentrum	0	9	5	5	5	24
Familie/vrienden/kennissen	1	0	0	0	1	2
Maatschappelijk werk	0	1	0	0	4	5
Opvoedtelefoon	2	0	0	0	0	2
Jeugdhulpverlening overig	36	3	1	2	0	42
Van eerder contact	14	4	2	6	15	41
Anders	5	1	1	2	4	13
Onbekend	6	0	2	5	9	22
Totaal	106	28	17	39	138	328

Categorie probleem

Tabel 3. Categorie van het probleem per gemeente

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Lichamelijke ontwikkeling	28	1	2	6	26	63
Verstandelijke ontwikkeling	16	1	0	2	5	24
Sociale ontw./soc omgeving	15	1	2	5	5	28
Emotionele ontwikkeling	83	9	13	11	52	168
Spel en vrijetijdsbesteding	6	1	0	1	5	13
Kindercentrum/school	10	1	0	3	3	17
Opvallend gedrag	98	18	5	12	52	185
Aanpak opvoeding/ouderschap	38	13	1	14	80	146
Informatie/overig	0	1	2	0	8	11
Totaal	294	46	25	54	236	655

Resultaten

In onderstaande tabel is aangegeven of het probleem is opgelost of dat er bijvoorbeeld sprake is van een verwijzing.

Tabel 4. Resultaat van het contact

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Andere aanpak uitproberen	23	1	4	3	25	56
Probleem beter hanteerbaar	29	13	8	18	53	121
Probleem opgelost	13	0	2	1	4	20
Probleem ongewijzigd	2	1	0	0	0	3
Doorverwijzing	9	2	0	1	6	18
Anders	2	0	0	1	7	10
Onbekend	25	11	3	15	24	78
Totaal	103	28	17	39	119	306

Voor verdere inhoudelijke informatie (waaronder de gezinssamenstelling, kenmerken van de opvoedingssituatie, zorgzwaarte, doorverwijzing etc.) verwijzen wij u naar bijlage 1.

2. BASISPREVENTIE FLEXIBEL OPVOEDONDERSTEUNING

Doel

Bieden van een scala aan mogelijkheden voor zorg/opvoedondersteuning die, op basis van de actuele vraag in wisselende mate kan worden ingezet met als doel om de emotionele- en gedragsproblemen bij kinderen te verminderen door de kennis, vaardigheden en het zelfvertrouwen van ouders te vergroten.

Doelgroep

De doelgroep kan verschillen per activiteit die kan worden ingezet.

- Ouders van kinderen in de leeftijd van 0-19 jaar met lichte opvoedingsproblemen en/of opvoedingsspanning, waarbij Triple P niveau 3 kan worden ingezet.
- Alle kinderen van -9-18 maanden met een hoog risicoprofiel voor een ongunstig pedagogisch klimaat, inclusief kindermishandeling, waarbij (extra) Stevig Ouderschap of Stevig Ouderschap Prenataal kan worden ingezet.
- Het in een vroeg stadium bieden van laagdrempelige groepsgerichte ondersteuning aan ouders, opvoeders en tieners over alledaagse problemen die bij het opvoeden en opgroeien horen, waarbij (extra) groepsvoorlichting kan worden ingezet.
- Activiteiten vanuit Gezondheidsbevordering zoals weerbaarheidstrainingen, wijkgericht werken en/of sociale veiligheid.
- Een nog nader te definiëren doelgroep op verzoek van bijvoorbeeld gemeente of CJG coördinator.

Organisatie en werkwijze

Door een budget beschikbaar te stellen voor een variëteit aan vormen van opvoedondersteuning kan gedurende het jaar flexibel ingespeeld worden op de ondersteuningsvraag van ouders en jeugdigen. Deze keuzevrijheid ondervangt het knelpunt dat resultaatafwijkingen (over- en/of onderschrijding) op afzonderlijk ingekochte dienstverlening tussentijds in onderling overleg tussen gemeente en GGD gewijzigd moeten worden. Het voorkomt dat niet voldaan kan worden aan een specifieke ondersteuningsbehoefte omdat dit niet (voldoende) is ingekocht.

De inzet verschilt per doelgroep. Op verzoek kan dit nader uitgewerkt worden.

Resultaat

- De positieve krachten in een gezin en de competentie van ouders worden versterkt en risicofactoren verminderd.
- Ouders hebben basisvaardigheden en inzicht verworven in opvoedingsstrategieën die zij nodig hebben om het gedrag van hun kind effectief te beïnvloeden.
- Inzet van het dienstverleningsaanbod sluit aan op de ondersteuningsbehoefte van de ouders/jeugdigen

Maatschappelijk effect

- Kinderen die op een positieve manier worden opgevoed hebben meer kans dat ze hun vaardigheden ontwikkelen en een positief zelfbeeld krijgen, en ze hebben minder kans op gedragsproblemen. Beperking gezondheidsschade, bereiken gezondheidswinst
- Gezondheidsbedreigende factoren voor individuele of groepen kinderen worden vroegtijdig gesignaleerd en waar mogelijk worden gezondheidsbedreigingen beëindigd.
- Gezondheidswinst door tijdige ondersteuning door voorlichting, advisering, begeleiding en/of verwijzing. Vroegtijdig signaleren van (het risico op) tekortschietende ouderlijke zorg.

Halfjaarrapportage 2019

Indien een gemeente een flexibel budget beschikbaar heeft gesteld, is er eerst gekeken naar de vraag van stevig ouderschap. Zijn het aantal stevig ouderschap trajecten in 2018 overschreden, dan zal er deel van het flexibel budget 2019 beschikbaar worden gesteld voor extra inzet op stevig ouderschap om aan de vraag te kunnen voldoen.

Naast de inzet voor stevig ouderschap is gekeken naar het beleid van de gemeente. Ook zijn de JGZ-teams 0-12 jaar en 12-18 jaar benaderd met de vraag wat er leeft in de wijk/gemeente. Hierop is er een voorlopige inzet van urenverdeling tot stand gekomen. In onderstaande tabel wordt per gemeente aangegeven waar op hoofdlijnen op wordt ingezet.

Tabel 5. Overzicht inzet vanuit Flexibele opvoedondersteuning

Gemeente	Aantal extra SO trajecten	Inzet JGZ 0-12 jaar
Alphen aan den Rijn	7	Triple P
Bodegraven-Reeuwijk	1	Versterken lokale zorgstructuur aansluiting bij HvA, inzet op lichtpreventieve trajecten
Gouda	5	Triple-P structureel inzetten en een voedingspreekuur opzetten voor ouders van kinderen rond de 9 maanden. Dus een apart voedingspreekuur naast het inloop spreekuur. Meer aandacht voor Poolse en Oost-Europese gezinnen.
Hillegom	5	Het gehele flexibel budget is ingezet voor SO
Kaag en Braassem	0	Heeft geen flexibel budget beschikbaar gesteld.
Katwijk	5	Overgewicht: Nu bezig met de LEFF. 2020 vindt de eind evaluatie plaats. Samenwerking met kinderartsen bij obesitas. Samenwerking met het welzijnskwartier. Zij zien net als de JGZ wat er in de wijken leeft. Multiprobleem gezinnen, in kaart brengen wat er speelt en wat er nodig is in een gezin (GIZ).
Krimpenerwaard	0	Heeft geen flexibel budget beschikbaar gesteld.
Leiden	7	Extra screening groep 4-5 Voorlichting gezonde leefstijl: – Powermoeder – Weekendklas – Weerbaar opvoeden (moskee) – Water drinken op school Daarnaast is er aandacht voor: 1. ouderschap en hechting: opvoedondersteuning vb SO en SOP. 2. Gezondheid en weerbaarheid: overgewicht/depressie, slaapproblemen onder jongeren. 3. Verwerken van uitkomsten uit "de check" 4. Inzet n.a.v. Preventiematrix
Leiderdorp	0	In 2018 was er geen overschrijding bij SO waardoor er in eerste instantie geen voorstel is gedaan om extra SO trajecten bij Leiderdorp in te zetten. Nu blijkt dit wel noodzakelijk, omdat het maximale aantal trajecten op jaarbasis bijna is bereikt. Een deel van het budget zal voor SO worden ingezet. Vanuit het JGZ team 0-12 jaar wordt er extra inzet <u>gepleegd op de zichtbaarheid op scholen en afstemming</u>
Lisse	0	Lichte opvoedondersteuning door eenmalig indicatie huisbezoek bij enkelvoudige opvoedingsvraag. Triple P niveau 3 door de jeugdverpleegkundige in geval van opvolging bij meervoudige opvoedingsproblematiek/-onmacht Observatie van een kind op verzoek van peuteropvang bij vragen/zorgen over opvoeding of gedrag (bestaat uit observatie op locatie/ verslaglegging en nabespreking met ouders en leidsters). De samenwerking met de huisartsen en JGT te verbeteren door langs de huisartsen te gaan en daar doormiddel van de door ons gemaakte paraplu de diensten aangeboden door de verschillende partners van het centrum voor jeugd en gezin te verhelderen. In Lisse zijn in de periode februari maart 6 huisartsen praktijken bezocht. Ook is er geïnvesteerd in VVE beleid. Er is vooral contact geweest met de gemeente en de diverse organisaties kinderopvang. De JGZ 4+ heeft extra tijd geïnvesteerd om de contacten met scholen te versterken en onze diensten te verduidelijken. In algemene zin hebben medewerkers van het JGZ team extra tijd geïnvesteerd in het versterken van netwerkcontacten binnen en buiten het CJG
Nieuwkoop	1	Het JGZ team zal na de zomervakantie de inzet kenbaar maken.
Noordwijk	0	VVE en voor spreekuren op basisscholen
Oegstgeest	2	4 inhoudelijke thema's in dit Preventieplan: hoogbegaafdheid, echtscheiding, middelengebruik en mentaal welbevinden. Afhankelijk van de doelen die gesteld worden in dit plan (naar verwachting na de zomervakantie klaar) zullen wij hier de extra middelen op in zetten. Daarnaast proberen de teams extra in te steken op het versterken van de verbinding tussen: CJG – onderwijs, CJG- huisartsen.
Teylingen	0	Het JGZ team zal na de zomervakantie de inzet kenbaar maken.
Voorschoten	0	De pilot POH-JGGZ en deelname in de brede welzijnsorganisatie/Voorschoten voor elkaar
Waddinxveen	0	Heeft geen flexibel budget beschikbaar gesteld.
Zoeterwoude	0	Samenwerking JGT visie toekomstmodel Jeugdhulp
Zuidplas	0	Heeft geen flexibel budget beschikbaar gesteld.
Totaal	34	

Verantwoording 12+ teams activiteiten vanuit het flexibel budget

Uit onderzoek blijkt dat de helft van de jongeren binnen het voortgezet onderwijs meer dan één keer per week psychosomatische klachten ervaart; slaapproblemen komen het vaakst voor. Meisjes scoren vaker hoog op psychosomatische klachten en emotionele problemen dan jongens, terwijl jongens vaker gedragsproblemen rapporteren.

Ook in de praktijk zien de afdelingen JGZ en Gezondheidsbevordering dat jongeren kampen met stress gerelateerde klachten, zich vaak uitend via somberheid en depressieve gevoelens. Ook neemt het aantal jongeren wat zich voor kortere of langere tijd ziek meldt toe.

Vanuit de middelen flexibel budget ontwikkelen we een aantal activiteiten. In de jaarverantwoording 2019 zal er een totaal overzicht beschikbaar worden gesteld.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Lifechat: een interactieve les voor bovenbouw leerlingen van het V.O. Het doel van de les is thema's rond gezondheid op een leuke en aansprekende manier bespreekbaar maken. Gezien de ervaren druk op leerlingen kiezen we er voor om het thema "piekeren en stress" altijd te bespreken met jongeren en hiervoor een aparte interventie te ontwikkelen.
- Happyyles: In Happylessen wordt 'geluk' bespreekbaar gemaakt onder leerlingen van het middelbaar onderwijs. We werken hierin samen met GGZ organisaties op diverse plekken in de regio. Er is een pilot uitgevoerd waarbij de Happyyles door de GGZ i.s.m. met de afdeling GB werd uitgevoerd, en daarna de individuele contacten met jongeren door de JGZ werden uitgevoerd.
- Booka: na het maken van de soapserie Booka die uit vier afleveringen bestaat, worden er nu o.a. lessen gemaakt op het thema somberheid/depressie
- Kivpa: Dit is een korte les voor onderbouw leerlingen van het voortgezet onderwijs. Deze les is gekoppeld aan het invullen van de vragenlijst die wordt afgenomen bij 1^e en 2^e jaars leerlingen. We kiezen er voor om tijdens deze lessen langer stil te staan bij het thema 'gevoelens'. Ook wordt leerlingen verteld waar ze hulp kunnen zoeken mocht dit nodig zijn.
- CES-D: Dit is een zelfbeoordelingsvragenlijst die depressieve symptomen kan vaststellen en daarmee risicogroepen kan traceren. Deze vragenlijst is standaard ingezet in een gedeelte van de regio in de onderbouw van HAVO en VWO om daarmee de risicogroepen te traceren en tijdig hulp te kunnen inzetten.
- RE-PAIR: we doen mee aan het onderzoek van de Universiteit Leiden en GGZ Rivierduinen naar jongeren van 11 t/m 17 jaar met een sombere stemming en hun ouders. We maken gebruik van de door hen ontwikkelde vragenlijst en sturen jongeren door.
- Organisatie en deelname aan het symposium 'depressiepreventie' in samenwerking met Trimbos:
- Initiëren van een (sub) regionale ketenaanpak op het onderwerp depressie.

3. FACILITAIR BUREAU EN GROEPSVOORLICHTING

Doel

Bieden van praktische ondersteuning bij de organisatie van groepsaanbod vanuit het CJG.

Uitgangspunten voor deze facilitaire ondersteuning:

- wordt geboden aan alle medewerkers binnen het CJG en JGT/Sociale wijkteams
- wordt geleverd op basis van de vraag,
- CJG-medewerkers doen wat nodig is en zijn zelf aan zet om aanbod op maat te zoeken en te leveren.

Doelgroep

Medewerkers binnen het CJG en JGT/Sociale wijkteams

Organisatie en werkwijze

- Het bij CJG-medewerkers inventariseren en inzichtelijk maken van (bestaand) aanbod aan trainers, cursussen, cursusmaterialen, locaties, PR materiaal.
- Meedenken bij vragen van CJG medewerkers over het organiseren van bijeenkomsten.
- Ondersteunen van CJG medewerkers bij het beheren van aanmeldingen.
- Beschikbaar stellen van standaard PR materialen en desgewenst ondersteunen bij het maken van PR materialen.
- Het cursusaanbod wordt op de CJG site gezet; dit aanbod komt automatisch op het digitaal marktplaats en wordt overgedragen aan de uitvoerder.
- Het Facilitair Bureau richt een digitale bibliotheek in waar alle digitale cursusmaterialen verzameld en ter beschikking gesteld worden aan alle CJG medewerkers.

Resultaat

- Ouders en tieners vinden makkelijk de weg naar opvoedcursussen en kunnen in de hele regio groepsgerichte opvoedingsondersteuning volgen.
- Voor elke ontwikkelingsfase is een passend aanbod.
- Ouders krijgen zicht op wat kinderen nodig hebben om gezond op te groeien, zich aan te passen, zelfredzaam te zijn en deel te nemen aan de maatschappij.
- Tijdens de bijeenkomsten is er alle tijd en gelegenheid om ervaringen uit te wisselen met andere ouders. Praten met andere ouders in dezelfde situatie leidt tot de geruststellende ontdekking dat zij dezelfde gevoelens en ervaringen hebben. Meedoen geeft ze meer zelfvertrouwen
- Jongeren krijgen tips en handvatten om op een positieve en veilige manier op kinderen te passen.

Maatschappelijk Effect

Kosteneffectieve organisatie van het groepsgerichte voorlichtingsaanbod die bijdraagt aan het gezond en wel opgroeien van kinderen.

Halfjaarrapportage 2019

Aanbod en bereik

Wederom is er in het voorjaar 2019 een gevarieerd aanbod aan groepsactiviteiten in de regio Zuid Holland Noord en Midden Holland georganiseerd (zie Bijlage 2). 146 cursussen werden georganiseerd waarvan er 10 geannuleerd werden vanwege onvoldoende deelnemers. Totaal hebben 3.421 cursisten deelgenomen aan een groepsbijeenkomst. Dit zijn bijna 1.000 deelnemers meer het eerste half jaar in 2018. Bijlage 2, tabel 1, toont een groot verscheidenheid aan doelgroepen waarvoor we de cursussen organiseerden: van zwangere vrouwen en hun partners, ouders van baby's, peuters, of schoolgaande kinderen, voor alleenstaande ouders, voor kinderen en ouders.

Veel thema's werden zoals voorgaande jaren goed bezocht en zijn in verschillende gemeenten gegeven. Denk aan Kinder-EHBO, de oppascursus, of de workshops "Aan de slag met typisch tienergedrag".

Ook zijn er nieuwe thema's uitgetoetst, zoals de themabijeenkomst "Kindergebaren", en "Credits: In gesprek gaan met je puber over geld". Deze zijn goed bezocht.

De drie webinars die dit voorjaar gegeven zijn door Tischa Neve hebben een record aantal bezoekers gehaald.

Wederom is er in Zuid-Holland Noord een enorm aantal bijeenkomsten “Ouderschap en hechting met je baby” georganiseerd. In totaal zijn 463 aanstaande ouders bereikt. Door het grote animo worden in het najaar nog meer verpleegkundigen voor deze bijeenkomst getraind zodat we nog meer bijeenkomsten kunnen organiseren.

Voor de cursussen die in de tabel genoemd worden is het CJG cursusbureau ingeschakeld om de cursussen op internet te plaatsen, de PR & communicatie voor deze cursussen te organiseren en de aanmeldingen te registreren en beheren. Daarnaast heeft het CJG cursusbureau ook JGT - medewerkers van het CJG geholpen bij de werving, het maken van PR-materialen en/of het versturen van persberichten of schoolkrantartikelen zonder betrokken te zijn bij de aanmeldingen.

4. CJG-DIENSTVERLENING

Doel

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een laagdrempelig inlooppunt waarin ouders, kinderen en jongeren terecht kunnen met alle vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG biedt snelle en goede informatie, advies en hulp. Het CJG werkt vanuit een positieve en activerende visie op opvoeding, waarbij het eigenaarschap zoveel mogelijk bij de ouders/ jongere ligt.

Doelgroep

Ouders en verzorgers die vragen hebben over kinderen in de leeftijd van –9 maanden tot 23 jaar.

Organisatie en werkwijze

De CJG's zijn onderdeel van een regionaal netwerk CJG, waarbij veel ondersteuning in regionaal verband wordt geboden, zoals telefonie, VCJG, facilitair bureau en BUURbook. Het CJG hecht veel belang aan samenwerken in de wijk en biedt ruimte aan vrijwilligers.

De coördinator CJG/ preventiemakelaar heeft tot taak:

- Stimuleren van samenwerking van de partners binnen en buiten het CJG
- Bijdragen aan de doorontwikkeling van het CJG
- Facilitaire zaken
- Zorgdragen voor zichtbaarheid en toegankelijkheid van het CJG
- Vertegenwoordiging CJG

De baliemedewerker/frontofficemedewerker/CJG-assistente verricht o.a. de volgende taken:

- Ontvangen van ouders/opvoeders en jongeren (indien er sprake is van een baliefunctie);
- Beantwoorden van vragen, verstrekken van informatie en advies op het gebied van opvoeden en opgroeien en waar van toepassing het doorverwijzen naar organisaties binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin en voor zover mogelijk zorgen voor vervolgspraken;
- Bieden van secretariael-administratieve ondersteuning aan de coördinator van het Centrum voor Jeugd en Gezin, waar onder registratie van aantallen bezoekers en beheer folderrek.

De kwartiermaker en medewerker Sociaal Team dragen zorg voor:

- Een integrale vraagbenadering (meerdere levensgebieden en alle leeftijden)
- Het bieden van kortdurende hulp en begeleiding
- Regie op het plan, als de inwoner dit niet zelf kan
- Werkt volgens het principe: één huishouden; één plan; één contactpersoon.

Maatschappelijk effect

Zodanig versterken van de dagelijkse leefomgeving en de algemene voorzieningen dat een neerwaartse druk op de duurdere intensieve gespecialiseerde zorg en ondersteuning ontstaat.

Halfjaarrapportage 2019

Iedere gemeente heeft een andere afname van uren ten behoeve van coördinatie en/of balie/frontoffice of kwartiermakers. De werkzaamheden van deze functionarissen zijn afgestemd op de wensen en de lokale situatie. De CJG-coördinatoren maken per CJG een jaarverslag.

5. DIGITAAL LOKET -BUURBOOK

Doel BUURbook

Het vergroten van de eigen kracht van de inwoners van de regio Holland Rijnland en het verhogen van de kans op samenwerken, hulp en sociale cohesie in de wijk.

Doelgroep

Jongeren, ouders, inwoners en professionals in de regio Hollands Midden

Organisatie en werkwijze

BUURbook vormt een lokaal verzamelpunt van de signalen die de professionals en vrijwilligers ophalen op alle plaatsen waar kinderen, jongeren en ouders komen:

- Lokaal ondersteunen van ouderinitiatieven en -netwerken;
- Zicht houden op het lokale preventieve veld en zo nodig bijsturen van de marktplaats en/of het marktplein;
- Het bieden van een 'zorgplattegrond' en het ondersteunen in de daadwerkelijke koppeling tussen signalen en interventies (tussen vraag en aanbod).

Het digitaal marktplein BUURbook is te vinden via www.hartvoordejeugd.nl of www.hollandrijnland.buurbook.nl. Gemeenten in Holland Rijnland hebben allemaal een eigen buurt. Deze buurtomgevingen zijn rechtstreeks te benaderen via [www.\[gemeentenaam\].buurbook.nl](http://www.[gemeentenaam].buurbook.nl). Iedere buurt heeft een lokale community-builder. Meestal is dat de CJG-coördinator van de betreffende gemeente.

Met de [CJG websites](#) is een technische koppeling gerealiseerd. Hierdoor is het mogelijk om cursusaanbod te synchroniseren. Daarmee kan dit aanbod ook op BUURbook worden geplaatst. Het eigenaarschap op BUURbook wordt gewaarborgd door het werkproces van de vCJG webredactie en het CJG cursusbureau. De betreffende medewerkers dragen het gesynchroniseerde aanbod op BUURbook namelijk als 'plan' over aan de organisator/planeigenaar. Deze kan het plan vervolgens online zetten, zelf wijzigingen aanbrengen en de informatie verder verspreiden. Dit kan alleen als de betreffende aanbieder zich inschrijft op BUURbook en zijn/haar accountnaam (Forum naam) bij de redactie bekend is. Zo wordt gestimuleerd dat betrokkenen een account aanmaken.

Resultaat

Informatie en communicatie tussen inwoners en professionals (Digitaal marktplein)

Maatschappelijk effect

Ouders zijn gestimuleerd de gegeven inzichten en informatie te gebruiken om de dagelijkse omgang met hun kinderen verder te versterken. Zelfbewustzijn en zelfredzaamheid van jongeren wordt vergroot. De CJG's worden versterkt in hun positie als toegang tot de jeugdpreventie en jeugdhulp. Met dit alles kan de website een bijdrage leveren aan de samenwerking tussen domeinen. Een digitaal marktplein waarin alle partijen, dus ook ouders en jongeren zelf een koppeling tussen vraag en aanbod kunnen leggen, biedt extra mogelijkheden om de eigen kracht te versterken en de inzet op (zwaardere) individuele hulp te verminderen; er ontstaat meer regie op preventie. Door te werken aan gedeeld eigenaarschap ontstaat bovendien een sterkere samenhang tussen inwoners, scholen, buurtcentra, lokale initiatieven en degenen die ondersteuning bieden aan ouders en jongeren.

Halfjaarrapportage 2019

Het digitaal preventieloket BUURbook - Hart voor de Jeugd is ingericht om vraag en aanbod ter ondersteuning van jeugd en gezinnen in de regio Holland Rijnland bij elkaar te brengen. Het preventieloket heeft de vorm van een digitaal marktplein. Doel is het vergroten van de eigen kracht van de inwoners van de regio Holland Rijnland en het verhogen van de kans op samenwerken, hulp en sociale cohesie in de wijk. Vrijwel alle gemeenten in Holland Rijnland hadden tot april 2019 een eigen buurt op BUURbook. Gemeenten Leiderdorp, Noordwijk en Alphen a/d Rijn zijn per 1 april 2019 gestopt. Gemeente Voorschoten heeft nooit een lokale buurt laten inrichten. Halverwege 2019 nemen

nog 9 gemeenten deel aan BUURbook, te weten: Kaag en Braassem, Hillegom, Katwijk, Leiden, Lisse, Nieuwkoop, Oegstgeest, Teylingen en Zoeterwoude.

Na een telefonische inventarisatie blijkt dat in 2020 alleen nog Leiden, Kaag en Braassem en Zoeterwoude voornemens zijn gebruik te blijven maken van BUURbook. De HLT-gemeenten hebben nog geen definitief besluit genomen.

De 9 gemeenten die halverwege 2019 deelnemen aan BUURbook ontvangen een evaluatie. Deze wordt als bijlage mee gestuurd.

Bereik

Per 9 juli 2019 waren er 1.080 accounts in de regio aangemaakt (zie tabel 6). In de periode van 1 januari tot 1 juli 2019, is hollandrijnland.buurbook.nl met zijn buurten in totaal 5.500 keer bezocht.

Tabel 6: Aantal accounts op BUURbook (9-7-2019)

Gemeente	Aantal accounts	Gemeente	Aantal accounts
Alphen a/d Rijn	*	Noordwijk	*
Hillegom	22	Oegstgeest	47
Kaag en Braassem	75	Teylingen	98
Katwijk	36	Voorschoten	n.v.t.
Leiden	472	Zoeterwoude	22
Leiderdorp	*	Holland Rijnland	275
Lisse	24		
Nieuwkoop	9		
Totaal 1.080			

* gemeente is gestopt met BUURbook

6. PREVENTIEVE LOGOPEDIE

Doel

- Vroegtijdige opsporing en signalering van kinderen met problemen op het gebied van stem, spraak, taal, gehoor en monddrag om ernstige problemen later te voorkomen;
- Voorlichting en advisering gericht op het individu en/of het collectief.

Doelgroep

- 0-19 jarigen in het reguliere basisonderwijs;
- ouder(s) / verzorger(s) van deze kinderen;
- leerkrachten, remedial teachers en intern begeleiders van de scholen.

Organisatie en werkwijze

De preventieve logopedie richt zich op het vroegtijdig signaleren van spraak-taal stoornissen, het adviseren bij spraak-taalstimulering, het verwijzen naar de curatieve logopedie.

- eerste fase diagnostiek voor kinderen van 0-4 jaar tijdens logopedisch spreekuur, op verzoek van jeugdarts, jeugdverpleegkundige en/of ouders
- toeleiding en monitoring VVE traject bij kinderen 2-6 jaar
- screenen van alle kinderen in het reguliere basisonderwijs in de maand dat ze 5 jaar worden;
- eenmalig oudergesprek voor kinderen met een lichte afwijking die mogelijk nog spontaan corrigeert of op dit moment nog geen probleem oplevert;
- onderzoeken van kinderen die “niet plus” scoorden op de screening;
- adviseren en/of kortdurend begeleiden van deze kinderen en hun ouders/verzorgers;
- onderzoeken op indicatie van kinderen uit groep 1 tot en met 8;
- adviseren en/of kortdurend begeleiden van deze kinderen en hun ouders/verzorgers;
- verwijzen naar vervoltraject (logopedie, jeugdarts, KNO enz.);
- controleren van kinderen die een vorm van logopedische bemoeienis hebben gehad;
- informeren en adviseren van leerkrachten, remedial teachers en intern begeleiders over de ondersteuning die zij kunnen geven aan het kind met logopedische problemen;
- geven van voorlichting, informatie en advies gericht op het collectief;
- deskundigheidsbevordering

Resultaat

- minder ernstige stoornissen op het gebied van stem, spraak, taal, gehoor en monddrag;
- minder behandeling noodzakelijk;
- betere communicatieve vaardigheden;
- betere cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling;
- meer kans op succesvolle schoolloopbaan.

Maatschappelijk effect

Taalontwikkelingsstoornissen zijn een van de meest voorkomende aandoeningen (7%). Ter vergelijking ADHD 3% en autisme 1%. Vroege signalering is belangrijk in relatie tot andere gezondheidsaspecten: een goede taalontwikkeling kan ondersteunen bij het leren lezen en schrijven waarmee laaggeletterdheid kan worden voorkomen. Tijdig signaleren van spraak-taalstoornissen voorkomt uitstroom naar speciaal onderwijs, voortijdige schooluitval, gedragsproblemen en criminaliteit. Vroege signalering van taalspraak problemen bij 2 jarige kinderen zorgt voor een aanzienlijke kostenbesparing.

Halfjaarrapportage 2019

Vroege signalering van problemen in de spraak – taalontwikkeling is belangrijk in relatie tot andere gezondheidsaspecten: een goede taalontwikkeling kan ondersteunen bij het leren lezen en schrijven waarmee laaggeletterdheid kan worden voorkomen. Minder laaggeletterdheid kan op termijn bijdragen aan een betere gezondheid, juist bij de jeugd. Ter ondersteuning van deze zienswijze is het convenant van het Bondgenootschap Laaggeletterdheid Holland Rijnland ondertekend en in Gouda Het Taalakkoord.

Vanuit de GGD Hollands Midden zijn twee pakketten logopedie aangeboden aan de gemeenten. Dit zijn een basispakket 1 en een wat uitgebreider pakket 2 met de monitoring van de VVE kinderen.

Bereik

Voor de resultaten per gemeente over de eerste 6 maanden in 2019 verwijzen wij u naar bijlage 3.

Passend onderwijs

In samenwerking met de logopedisten van Onderwijs Advies, logopedisten vanuit de eerste lijn en logopedisten vanuit SO en SBO met ondersteuning vanuit REOS (Regionaal Eerste lijn Ondersteuning Structuur) is een nota opgesteld. Doel is om voor de intern begeleiders en leerkrachten inzichtelijk te maken welke logopedist betrokken is of kan worden bij een kind waar vragen zijn over de taal- en/of spraakontwikkeling.

Overleggen

- De logopedisten nemen deel aan de multidisciplinaire team-overleggen binnen het CJG en kan betrokken worden bij casuïstiekbespreking en diagnostiek.
- De logopedisten nemen deel aan een kwaliteitskring waarin intervisie en casuïstiek besproken wordt en waarin inhoudelijke onderwerpen voor de preventieve logopedie aan bod komen.
- De afdeling logopedie is ook vertegenwoordigd in de Vakgroep Logopedie van GGD Nederland.
- VVE en OKB overleggen in onder andere Leiderdorp, Bodegraven Reeuwijk, Hillegom, Krimpenerwaard en Gouda worden bijgewoond.
- De staflogopedist neemt deel aan de ontbijten van het Bondgenootschap Holland
- In Gouda is de staflogopedist betrokken bij het Taalakkoord Laaggeletterdheid en de vervolgbijeenkomsten.

Bijlage 1

De Pedagoog in het CJG

De vragen van de ouders worden onderverdeeld in meerdere samenvattende categorieën. Wanneer ouders zorgen hebben rond het gedrag van hun kind, liggen de vragen veelal op verschillende ontwikkelingssterreinen, zoals de lichamelijke ontwikkeling, de sociale ontwikkeling en de emotionele ontwikkeling. Dit maakt dat de vraag van de ouder soms in meerdere categorieën moet worden ondergebracht. Omwille van de duidelijkheid is een lijst samengesteld van de onderwerpen waarover ouders de meeste vragen stelden.

Problematiek:

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Lichamel. klachten/gezondheid	3	0	0	0	2	5
Voeding/eetproblemen	10	0	1	1	10	22
Zindelijkheid	9	1	1	5	11	27
Broekpoepen	4	0	0	0	0	4
Seksuele ontwikkeling	0	0	0	0	1	1
Tics/hoofdbonken	0	0	0	0	2	2
Lichamelijke groei	2	0	0	0	0	2
Taal/spraakontwikkeling	4	0	0	1	3	8
Intelligentie	6	0	0	1	0	7
Concentratieproblemen	3	1	0	0	1	5
Hoogbegaafd	1	0	0	0	1	2
Gewetensvorming/morele ontw.	1	0	0	0	0	1
Ontwikkelingsstimulering	1	0	0	0	0	1
Vrienden (geen/verkeerde)	0	1	1	2	0	4
Gepest worden	1	0	0	1	0	2
Ruzie met/tussen kinderen	7	0	0	0	0	7
Relatie met broertjes/zusjes	5	0	0	0	0	5
Contactprobleem/sociale vaard.	2	0	1	1	5	9
Rolgedrag j/m	0	0	0	1	0	1
Moeilijk temperament	37	0	1	1	2	41
Bang/angstig	8	3	4	2	12	29
Scheidingsangst/eenkennig	4	0	0	2	1	7
Slaapproblemen	13	3	5	4	27	52
Nachtmerries/dromen	1	0	0	0	1	2
Faalangst	2	0	0	1	1	4
Rouwverwerking	2	1	0	1	1	5
Verwerken echtscheiding	7	0	0	0	0	7
Jaloezie/rivaliteit	1	0	0	0	0	1
Onzeker/verlegen/weinig zelfv.	3	2	3	0	6	14
Negatief zelfbeeld	1	0	0	0	0	1
Niet weerbaar / onzelfstandig	2	0	0	0	1	3
Psychische problemen	1	0	0	0	0	1
Emotionele achterstand	1	0	0	0	0	1
Zich niet kunnen vermaken	2	0	0	0	1	3
Niet kunnen spelen	0	0	0	0	1	1
Problemen met samenspelen	1	0	0	0	2	3
Computerspelletjes	3	1	0	1	1	6
Moeite met wennen	0	0	0	1	0	1
Niet nr school/speelz. willen	1	0	0	0	0	1
(Slechte) leerprestaties	4	0	0	1	0	5
Problemen op school/kinderc.	4	1	0	1	1	7

Huiswerk	1	0	0	0	1	2
Schoolkeuze	0	0	0	0	1	1
Huilen	9	0	0	0	1	10
Agressief gedrag	4	1	0	0	6	11
Druk/hyperactief/onrustig	10	2	1	0	3	16
Claimgedrag, aandacht vragen	12	0	1	0	4	17
Niet luisteren/ongehoorzaam	15	3	1	3	12	34
Koppig/dwars/opstandig	10	8	2	4	15	39
Driftbuien	30	2	0	4	7	43
Passief/teruggetrokken gedrag	1	0	0	0	1	2
Liegen/stiekem gedrag	1	0	0	0	0	1
Uitdagen/brutaal/grote mond	4	1	0	0	0	5
Roken/alcohol/drugs	1	0	0	0	0	1
In zichzelf gekeerd	0	0	0	0	2	2
Stereotype gedragingen	0	1	0	1	1	3
Autisme	1	0	0	0	0	1
Straf geven/grenzen stellen	7	1	0	1	28	37
Verschil aanpak ouders	1	0	0	0	5	6
Relatie ouder-kind	1	1	0	1	7	10
Opvoedingsaanpak algemeen	0	4	0	4	11	19
Bezorgdheid ontwikkeling kind	9	3	0	3	11	26
Verwacht./beleving ouderschap	1	0	0	0	7	8
Bevalling/kraamtijd	0	0	0	0	1	1
Moeilijke start ouderschap	1	0	0	0	1	2
Puberteitsconflicten	5	1	0	3	3	12
Conflicten stiefgezin	1	0	0	0	1	2
Adoptieproblematiek	2	0	0	0	0	2
Omgangsregeling/echtscheiding	10	1	1	2	4	18
Botsing culturen	0	1	0	0	0	1
Invloed/relatie grootouders	0	1	0	0	0	1
Invloed omgeving	0	0	0	0	1	1
Vraag m.b.t. sociale kaart	0	0	1	0	0	1
Second opinion	0	1	0	0	0	1
Info over inhoudelijk thema	0	0	1	0	2	3
Anders	0	0	0	0	6	6
Totaal	294	46	25	54	236	655

De gezinssituatie per gemeente:

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Twee-oudergezin	74	17	12	23	69	195
Eén-oudergezin	17	2	1	2	21	43
Nieuw samengesteld gezin	5	0	1	2	5	13
Pleeggezin	0	1	0	0	0	1
Co-ouderschap	1	0	0	0	1	2
Anders	5	0	0	0	1	6
Onbekend	1	8	2	12	21	44
Totaal	103	28	16	39	118	304

De kenmerken van de opvoedingssituatie:

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Weinig tijd / aandacht voor kinderen	11	0	0	0	1	12
Weinig steun/opvoedingsisolement	5	0	0	0	3	8
Negatieve jeugdervaring ouder	1	2	0	0	4	7
Psychische probl. ouder/opvoeder	15	1	0	1	5	22
Financiële problemen	1	0	0	0	0	1
Werkloosheid	1	0	0	0	0	1
Onveilige woonomg/slechte beh.	1	0	0	0	0	1
Verslavingsproblematiek ouders	2	0	0	0	0	2
Relatieproblemen/gezinsconflict	19	0	0	0	1	20
Geen veerkracht/vermoeidheid	38	2	0	2	5	47
Ziekte/handic. ouder/gezinslid	6	0	0	0	2	8
Strafrechtelijke achtergrond	0	0	0	0	1	1
Ingrijpende gebeurtenissen	20	2	4	4	34	64
Niet van toepassing	9	11	8	13	47	88
Anders	3	1	0	0	3	7
Onbekend	18	10	5	20	25	78
Totaal	150	29	17	40	131	367

Inschatting zwaarte van het probleem:

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Alledaagse opvoedingsvragen	10	0	1	2	0	13
Opvoedingsspanning	89	14	13	18	89	223
Opvoedingscrisis	1	6	0	4	6	17
Anders	0	0	0	1	0	1
Onbekend	3	8	3	14	24	52
Totaal	103	28	17	39	119	306

Verwezen naar:

	Alphen	Nieuwkoop	Zoeterwoude	Leiderdorp	Leiden	Totaal
Oudercursus	1	0	0	1	1	3
Opvoedingsinformatie	0	1	0	1	1	3
Basiseducatie	0	0	1	0	0	1
Soc. vaardigheidstraining kind	6	1	0	0	0	7
Huisarts	1	0	0	0	0	1
Maatschappelijk werk	1	0	0	0	0	1
Fysiotherapeut	0	0	0	0	1	1
Particuliere praktijk	0	1	0	2	1	4
RIAGG - GGZ-instelling	1	1	0	0	1	3
VTO-team	0	0	0	1	0	1
Gespecialiseerde gezinszorg	2	0	0	0	0	2
Videohometraining	1	0	0	0	0	1
Kinderpsychiatrie	0	0	0	0	1	1
Jeugdzorgadviesteam	7	0	0	0	0	7
MIM/Homestart	0	0	1	0	0	1
N.v.t.	0	15	12	18	76	121
Anders	0	1	0	2	14	17
Totaal	20	20	14	25	96	175

Bijlage 2

Facilitair Bureau

Tabel 1. Overzicht aantal cursussen in regio Hollands Midden in voorjaar 2019

Thema	Cursustype	Doelgroep	Leeftijd	GEMEENTE	datum	Aantal cursisten
Help je kind groeien met een positieve mindset!	Webinar	ouders	2-18 jaar	ALLEN	14-03-2019	465
Help, een scherm!	Webinar	ouders	1-18 jaar	ALLEN	09-05-2019	291
Opvoeden zonder straffen en belonen	Webinar	ouders	2-12 jaar	ALLEN	26-06-2019	440
Er was eens een gezin	Theater	ouders	6 - 12 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	04-01-2019	28
Opvoeding van tweelingen	Lezing	ouders	4 - 12 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	16-01-2019	62
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	21-01-2019	11
Lief Lijf	Workshop	moeder + dochter	11 - 12 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	24-01-2019	36
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	ALPHEN AAN DEN RIJN	28-01-2019	Geannuleerd
Heppie?! Kinderen & emoties	Workshop	ouders	4 - 10 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	31-01-2019	12
Kennismaking Babymassage	Themabijeenkomst	ouder + baby	2 - 8 mnd	ALPHEN AAN DEN RIJN	11-02-2019	9
Kind en Media	Themabijeenkomst	ouders	0 - 12 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	12-02-2019	0
En de kinderen scheiden mee	Cursus - 4 dagdelen	ouders	0 mnd >	ALPHEN AAN DEN RIJN	07-03-2019	10
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	ALPHEN AAN DEN RIJN	12-03-2019	12
Just B You	Workshop	ouder + puber	11 - 17 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	11-04-2019	18
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	ALPHEN AAN DEN RIJN	23-04-2019	13
Heppie?! Peuters & emoties	Workshop	ouders	2 - 4 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	16-05-2019	17
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	ALPHEN AAN DEN RIJN	04-06-2019	11
SOS Pubers & Emoties	Cursus - 3 dagdelen	ouders	12 -18 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	20-06-2019	16
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	ALPHEN AAN DEN RIJN	24-06-2019	38
Kennismaking Babymassage	Themabijeenkomst	ouder + baby	2 - 8 mnd	BODEGRAVEN-REEUWIJK	15-02-2019	6
Peutermanieren	Themabijeenkomst	ouders	1,5 - 4 jaar	BODEGRAVEN-REEUWIJK	19-03-2019	15
Babymassage	Cursus - 2 dagdelen	ouder + baby	2 - 8 mnd	BODEGRAVEN-REEUWIJK	26-03-2019	5
Kennismaking Babymassage	Themabijeenkomst	ouder + baby	2 - 8 mnd	BODEGRAVEN-REEUWIJK	26-04-2019	5
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	BODEGRAVEN-REEUWIJK	24-05-2019	9
Babymassage	Cursus - 2 dagdelen	ouder + baby	2 - 8 mnd	BODEGRAVEN-REEUWIJK	25-06-2019	5
Puber Pub Quiz	Themabijeenkomst	ouders	11 - 17 jaar	GOUDA	11-01-2019	5
Puber in Huis	Cursus - 3 dagdelen	ouders	11 - 16 jaar	GOUDA	21-01-2019	12
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	GOUDA	22-01-2019	27
Ouderschap	Themabijeenkomst	ouders	0 - 12 jaar	GOUDA	13-02-2019	7
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	GOUDA	19-02-2019	19
Kennismaking Babymassage	Themabijeenkomst	ouder + baby	2 - 8 mnd	GOUDA	08-03-2019	6
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	GOUDA	12-03-2019	21
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	GOUDA	22-03-2019	11
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	GOUDA	16-04-2019	38
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	GOUDA	14-05-2019	30
Speels en positief opvoeden	Cursus - 3 dagdelen	ouders	3 - 12 jaar	GOUDA	14-05-2019	16
Kennismaking Babymassage	Themabijeenkomst	ouder + baby	2 - 8 mnd	GOUDA	17-05-2019	6
Slapen, huilen, troosten	Themabijeenkomst	ouders	2 - 4 jaar	GOUDA	20-05-2019	Geannuleerd
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	GOUDA	18-06-2019	36
Workshop typisch jongensgedrag	Workshop	ouders	3 - 12 jaar	GOUDA	26-06-2019	25
Kindergebaren	Themabijeenkomst	ouders	0 - 4 jaar	GOUDA	27-06-2019	13
Peutermanieren	Themabijeenkomst	ouders	1,5 - 4 jaar	HILLEGOM	11-02-2019	15
Opvoeden van (hoog) begaafde kinderen	Lezing	opvoeders	0 mnd >	HILLEGOM	12-03-2019	16
De Grote Sprong	Theater	ouders + pubers	11 - 14 jaar	HILLEGOM	10-04-2019	191
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	HILLEGOM	28-05-2019	15
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	HILLEGOM	26-06-2019	28
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KAAG EN BRAASSEM	06-02-2019	18
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	KAAG EN BRAASSEM	12-02-2019	Geannuleerd
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	KAAG EN BRAASSEM	02-04-2019	8
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KAAG EN BRAASSEM	10-04-2019	21
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KATWIJK	16-01-2019	16
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	KATWIJK	19-02-2019	10
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KATWIJK	21-02-2019	15
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KATWIJK	20-03-2019	12
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	KATWIJK	05-04-2019	Geannuleerd
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KATWIJK	09-05-2019	14
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	KATWIJK	05-06-2019	14
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	KATWIJK	14-06-2019	Geannuleerd
Positief Opvoeden	Training - 6 dagdelen	ouders	2 - 12 jaar	LEIDEN	23-01-2019	10
Babymassage	Cursus - 4 dagdelen	ouder + baby	2 - 8 mnd	LEIDEN	30-01-2019	5
Samengestelde gezinnen	Themabijeenkomst	ouders	0 mnd >	LEIDEN	07-02-2019	11
Heppie?! Kinderen & emoties	Workshop	ouders	4 - 10 jaar	LEIDEN	19-02-2019	12
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	LEIDEN	14-03-2019	14
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	LEIDEN	22-03-2019	6
Credits: In gesprek gaan met je puber	Theater	ouders + pubers	11 - 17 jaar	LEIDEN	25-03-2019	60

over geld						
Babymassage	Cursus - 4 dagdelen	ouder + baby	2 - 8 mnd	LEIDEN	02-04-2019	6
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	LEIDEN	18-04-2019	22
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	LEIDEN	09-05-2019	14
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	LEIDEN	09-05-2019	15
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	LEIDEN	10-05-2019	14
Opvoeden van (hoog) begaafde kinderen	Lezing	opvoeders	0 mnd >	LEIDEN	15-05-2019	49
Help! Een puber thuis	Cursus - 4 dagdelen	ouders	12 - 18 jaar	LEIDEN	16-05-2019	15
Cursus Kinder EHBO	Cursus - 3 dagdelen	ouders	0 - 8 jaar	LEIDEN	20-05-2019	12
Babymassage	Cursus - 4 dagdelen	ouder + baby	2 - 8 mnd	LEIDEN	22-05-2019	6
Spel- en praatgroep KIES	Spel- en praatgroep	kinderen	4 - 8 jaar	LEIDEN	27-05-2019	2
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	LEIDEN	13-06-2019	13
Aan de slag met typisch peutergedrag!	Workshop - 2 dagdelen	ouders	1,5 - 4 jaar	LEIDEN	20-06-2019	19
Pubers en liefde	Themabijeenkomst	ouders	11 - 17 jaar	LEIDEN	20-06-2019	21
Positief opvoeden voor gescheiden ouders (Family Transitions)	Training - 5 bijeenkomsten	ouders	0 mnd >	LEIDERDORP	21-01-2019	5
Slaapproblemen	Themabijeenkomst	ouders	1 - 6 jaar	LEIDERDORP	22-01-2019	14
Slapen, huilen, troosten	Themabijeenkomst	ouders	2 - 4 jaar	LEIDERDORP	27-03-2019	10
Aan de slag met typisch peutergedrag!	Workshop - 2 dagdelen	ouders	1,5 - 4 jaar	LEIDERDORP	02-04-2019	20
Spel- en praatgroep KIES	Spel- en praatgroep	kinderen	4 - 8 jaar	LEIDERDORP	13-05-2019	Verzet
Peutergekneuter	Themabijeenkomst	ouders	2 - 4 jaar	LEIDERDORP	14-05-2019	21
De Grote Sprong	Theater	ouders + pubers	11 - 14 jaar	LEIDERDORP	11-06-2019	84
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	LEIDERDORP	17-06-2019	14
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	LISSE	07-02-2019	8
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	LISSE	09-03-2019	18
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	LISSE	26-03-2019	30
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	LISSE	04-04-2019	Geannuleerd
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	LISSE	17-05-2019	15
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NIEUWKOOP	13-02-2019	6
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NIEUWKOOP	25-03-2019	Geannuleerd
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NIEUWKOOP	15-05-2019	7
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NIEUWKOOP	24-06-2019	Geannuleerd
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NOORDWIJK	21-01-2019	14
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	NOORDWIJK	22-01-2019	5
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NOORDWIJK	21-02-2019	12
Onder Invloed	Theater	opvoeders	10 - 18 jaar	NOORDWIJK	13-03-2019	54
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NOORDWIJK	19-03-2019	13
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	NOORDWIJK	09-04-2019	30
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NOORDWIJK	10-04-2019	14
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	NOORDWIJK	16-04-2019	5
Aan de slag met typisch tienergedrag	Workshop - 2 dagdelen	ouders	11 - 18 jaar	NOORDWIJK	14-05-2019	19
Cursus Kinder EHBO	Cursus - 3 dagdelen	ouders	0 - 8 jaar	NOORDWIJK	15-05-2019	10
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NOORDWIJK	27-05-2019	15
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	NOORDWIJK	04-06-2019	4
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	NOORDWIJK	12-06-2019	29
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	NOORDWIJK	19-06-2019	16
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	OEGSTGEEST	14-01-2019	9
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	OEGSTGEEST	08-04-2019	10
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	OEGSTGEEST	16-04-2019	25
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	OEGSTGEEST	03-06-2019	13
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	TEYLINGEN	17-01-2019	12
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	TEYLINGEN	21-02-2019	15
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	TEYLINGEN	05-03-2019	10
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	TEYLINGEN	21-03-2019	18
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	TEYLINGEN	25-04-2019	14
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	TEYLINGEN	23-05-2019	19
Just B You	Workshop	ouder + puber	11 - 17 jaar	TEYLINGEN	05-06-2019	30
KinderEHBO	Themabijeenkomst	ouders	0 - 8 jaar	TEYLINGEN	05-06-2019	29
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	TEYLINGEN	20-06-2019	21
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	VOORSCHOTEN	22-01-2019	8
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	VOORSCHOTEN	30-01-2019	7
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	VOORSCHOTEN	13-03-2019	16
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	VOORSCHOTEN	02-04-2019	6
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	VOORSCHOTEN	17-04-2019	8
Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	VOORSCHOTEN	05-06-2019	11
Baby in Beeld	Cursus - 4 dagdelen	ouders + baby	0 - 4 mnd	VOORSCHOTEN	11-06-2019	12
Dunstan Babytaal	Themabijeenkomst	(aanstaande) ouders	< 0 - 6 mnd	WADDINXVEEN	08-01-2019	7
Cursus Kinder EHBO	Cursus - 4 dagdelen	ouders	0 - 12 jaar	WADDINXVEEN	18-01-2019	9
Rots en Watertraining	Training - 8 dagdelen	kinderen	8 - 12 jaar	WADDINXVEEN	02-02-2019	6
Rots en Watertraining	Training - 8 dagdelen	kinderen	8 - 12 jaar	WADDINXVEEN	02-02-2019	7

Ouderschap en hechting met je baby	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	WADDINXVEEN	12-02-2019	Geannuleerd
Babymassage	Cursus - 2 dagdelen	ouder + baby	4 - 8 mnd	WADDINXVEEN	22-02-2019	5
Bevallen	Themabijeenkomst	aanstaande ouders	< 0 mnd	WADDINXVEEN	12-03-2019	1
Peuter in zicht	Cursus - 4 dagdelen	ouders	1,5 - 4 jaar	WADDINXVEEN	19-03-2019	13
Dunstan Babytaal	Themabijeenkomst	(aanstaande) ouders	< 0 - 6 mnd	WADDINXVEEN	16-04-2019	7
Puber in Huis	Cursus - 3 dagdelen	ouders	12 - 16 jaar	WADDINXVEEN	23-05-2019	12
Babymassage	Cursus - 2 dagdelen	ouder + baby	5 - 8 mnd	WADDINXVEEN	24-05-2019	7
Cursus Kinder EHBO	Cursus - 4 dagdelen	ouders	0 - 12 jaar	WADDINXVEEN	07-06-2019	8
Spel- en praatgroep KIES	Spel- en praatgroep	kinderen	4 - 8 jaar	ZUIDPLAS	04-03-2019	Geannuleerd
Haal je oppasdiploma!	Cursus - 3 dagdelen	pubers	11> jaar	ZUIDPLAS	06-03-2019	0
Babymassage	Cursus - 2 dagdelen	ouder + baby	6 - 8 mnd	ZUIDPLAS	04-04-2019	7
Peuter in zicht	Cursus - 4 dagdelen	ouders	1,5 - 4 jaar	ZUIDPLAS	27-05-2019	13
Cursus Kinder EHBO	Cursus - 4 dagdelen	ouders	0 - 12 jaar	ZUIDPLAS	07-06-2019	9
TOTAAL	146					3421

Bijlage 3

Preventieve Logopedie

		Logopedische screening	Logopedisch spreekuur	Logopedie op indicatie	Logopedische observatie	Logopedie Evaluatie VVE	Ouderadviesgesprek logopedie	Totaal
Subregio A	Krimpenerwaard 0-12	144	36	31	14	15	57	297
Subregio A	Waddinxveen 0-12	102	17			5	42	166
Subregio A	Zuidplas 0-12		43					43
	<i>totaal subregio A</i>	246	96	31	14	20	99	506
Subregio B	Bodegraven-Reeuwijk 0-12	168	27	43	52	18	157	465
Subregio B	Gouda Korte Akkeren 0-12	115	12	17	4	18	25	191
Subregio B	Gouda Noord 0-12	187	17	59	28	26	42	359
Subregio B	Gouda Wilsonplein 0-12	62	24	30	8	20	37	181
	<i>totaal subregio B</i>	532	80	149	92	82	261	1196
Subregio C	Alphen Ridderveld 0-12		33		1		1	35
Subregio C	Alphen Stadhuis 0-12		18					18
Subregio C	Boskoop 0-12		13	1			1	15
Subregio C	Kaag en Braassem 0-12	28	11	4			7	50
Subregio C	Nieuwkoop 0-12	136	7	59		19	59	280
Subregio C	Rijnwoude 0-12		2					2
	<i>totaal subregio C</i>	164	84	64	1	19	68	400
Subregio D	Hillegom 0-12	98	6	34	6	8	37	189
Subregio D	Katwijk 0-12							0
Subregio D	Lisse 0-12	113	13	65			34	225
Subregio D	Noordwijk-Noordwijkerhout 0-12	128	16	72	2		40	258
Subregio D	Teylingen 0-12	190	16	58			73	337
	<i>totaal subregio D</i>	529	51	229	8	8	184	1009
Subregio F	Leiden Midden 0-12							0
Subregio F	Leiden Noord 0-12				2			2
Subregio F	Leiden West/Zuid 0-12			1				1
Subregio F	Leiderdorp 0-12	129	16	41	1	9	47	243
Subregio F	Voorschoten 0-12			2				2
	<i>totaal subregio F</i>	129	16	44	3	9	47	248
Zonder regio	Buiten regio			3				3

Zonder regio	Onbekend	2	1	2				5
	<i>totaal subregio Onbekend</i>	2	1	5	0	0	0	8
Totaal	Totaal	1602	328	522	118	138	659	3367

De logopedisten hebben het eerste half jaar in alle gemeenten volgens de overeengekomen afspraken het werk kunnen uitvoeren. Met het oog op de voorgenomen fusie Noordwijk en Noordwijkerhout zijn deze cijfers samen genomen.

In Zuidplas zijn 4 kinderen gezien op dringend verzoek, hoewel dit officieel niet wordt afgenomen. Voor deze kinderen kon daarna een passend vervolgtraject ingezet worden.

In de gemeente Nieuwkoop is dit jaar begonnen met de observaties op de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Dit is wel in gang gezet, de locaties zijn allemaal bezocht er zijn geen kinderen specifiek geobserveerd in het eerste half jaar.

Voorschoten neemt logopedie af via Onderwijs Advies. Er zijn 2 kinderen op een andere locatie gezien door een collega van de GGD.

